

Nr 396.

Av herr **Bäckman m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 230, angående lönereglering för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor och högre folkskolor.

I propositionen nr 230 har Kungl. Maj:t förelagt årets riksdag förslag till lönereglering för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor och högre folkskolor. I denna proposition behandlas på sid. 42—56 frågan om löneställningen för lärare i övningsämnen och i praktiska läroämnen m. m.

Vad särskilt beträffar lärare i praktiska läroämnen framhåller departementschefen, »att säkrare hållpunkter saknas för ett bedömande av löneställningen för ett flertal av de lärarkategorier, som vid dessa skolor nu sysselsättas» (sid. 54) och som en följd härav har departementschefen sett sig nödsakad att föreslå en tämligen vidsträckt prövningsrätt för Kungl. Maj:t beträffande dylika lärares löneställning (sid. 55). I propositionen lämnas också öppet, i vad mån sådana lärare skola erhålla ordinarie tjänst eller icke (sid. 54).

Motionärerna vilja uttala ett beklagande av att löneregleringen för ifrågasvarande del av den viktiga och aktuella praktiska undervisningen för närvarande tydligen måste givas den vaga och obestämda karaktär, som förslaget upptager. Vi vilja också uttala en förhoppning att hithörande spörsmål inom en snar framtid skola tagas under förnyad omprövning.

Det har icke varit oss möjligt att på den begränsade tid, som nu står oss till buds, företaga en verklig granskning av de synnerligen skiftande arbetsuppgifterna och kvalifikationerna för alla de läroämnen, varom här är fråga. På ett begränsat område äro emellertid förhållandena enligt vår mening tämligen klara, nämligen beträffande de praktiska läroämnen »vid handelslinje» (sid. 47, näst nedersta stycket).

Den speciella utbildning för kontors- och affärsanställda, varom här är fråga, är utan tvivel skäligen försummad i vårt land, jämfört med förhållandena i andra länder med högt utvecklad handel och industri. Det är också allmänt känt, att en verklig brist på kvalificerad personal gör sig gällande inom affärslivet. Det synes oss därför vara all anledning att förbättra villkoren för denna utbildningsform.

För åtskilliga ämnen bland dem, som uppräknas i propositionen har hittills examen från handelshögskola jämte avsevärd praktik brukat uppställas som kvalifikationer för lärarna. Vad särskilt stenografi beträffar, är utbildningen till lärare synnerligen omfattande och påkostande. Det synes oss där-

för, att ifrågavarande lärarkrafter stå på en standard, som bör göra dem tämligen likställda med ämneslärarna i övrigt.

Beträffande omfattningen av undervisningen på handelslinje är det tydligt att den i flertalet ämnen måste göras både grundlig och omfattande för att giva erforderligt resultat. Särskilt i stenografi få lärarna en synnerligen stor arbetsbörda på grund av den ständiga granskningen av elevernas arbetsprestanda. Det synes oss därför ur synpunkten av lärarnas arbete riktigt att i lönehänseende göra dem jämställda med ämneslärare i övrigt.

På ovan angivna skäl torde det vara befogat att i allmänhet jämställa de ordinarie lärarna på handelslinje med de ordinarie ämneslärarna i s. k. teoretiska ämnen. På grund av den brist på »fasta hållpunkter», vilken departementschefen framhållit, synes det dock för närvarande riktigtast att i det hela genomföra denna jämställdhet endast i form av ett bemyndigande för Kungl. Maj:t, detta dock med undantag för ordinarie lärare i stenografi.

Beträffande de speciella förhållandena i ämnet stenografi få vi hänvisa till ett uttalande av Stockholms handelskammare av den 23 november 1937, vilket kommer att tillställas vederbörande utskott. Av detta uttalande framgår tydligt, att ordinarie lärare i stenografi böra utan särskilt förfarande givas samma ställning som ordinarie lärare i läsämnen. För att klargöra vikten av att bereda undervisningen i stenografi en förbättrad ställning torde det vara tillräckligt att erinra om läget, då riksdagen senast skulle anställa stenografer. Till två lediga platser anmälde sig då endast tre sökande, och av dessa kunde blott en betecknas som kompetent.

Med anledning av det anförda få vi härmed föreslå,

att riksdagen ville besluta *dels* rätt för Kungl. Maj:t att, då särskilda skäl föreligga, medgiva att lärarebefattning i praktiska läroämnen vid kommunal mellanskola må kunna hänföras till högre lönegrad än den generellt fastställda, dock högst 21 lönegraden för ordinarie och 19 lönegraden för extra ordinarie lärare, *dels* att ordinarie lärarebefattning i stenografi vid kommunal mellanskola skall hänföras till 21 lönegraden och extra ordinarie till 19 lönegraden.

Stockholm den 18 mars 1938.

Ernst Åqvist.

Torsten Henriksson.

Oscar Bäckman.

Erik Nylander.